

Επίτιμος Διδάκτωρ του ΟΠΑ ο καθηγητής του MIT Ιωάννης Τσιτσικλής

Ένας Έλληνας επιστήμονας διεθνούς κύρους
στο ακαδημαϊκό δυναμικό του Ιδρύματος

της Λιζέτας Σπανού

Ιδιαίτερη τιμή για το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών υπήρξε η πρόσφατη αναγόρευση του κ. **Ιωάννη Ν. Τσιτσικλή** σε Επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Πληροφορικής της Σχολής Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας του Ιδρύματος.

Ο κ. Τσιτσικλής, διακεκριμένος καθηγητής του Τεχνολογικού Ινστιτούτου Μασαχουσέτης (MIT) με εξέχον ερευνητικό έργο, μας παραχώρησε την ακόλουθη συνέντευξη.

■ **Αξιολόγηση, ευελιξία προγραμμάτων σπουδών, διοικητική και οικονομική αυτοδυναμία. Μοιάζει με το τρίπτυχο που θα άλλαζε την εικόνα των ελληνικών ΑΕΙ. Ποιο θεωρείτε πως είναι το δυνατότερο στοιχείο των ελληνικών πανεπιστημίων και ποιος ο «αδύναμος κρίκος» τους;**

Το δυνατότερο στοιχείο είναι η πρώτη ύλη. Εννοώ κατ' αρχάς τους θύλακες αριστείας, με ομάδες που είναι ανταγωνιστικές σε διεθνές επίπεδο. Θα εστιάσω επίσης στο σημαντικό ποσοστό φοιτητών που μπαίνουν στο πανεπιστήμιο με γερές βάσεις

«Αυτό που πρωτεύει είναι η επιστροφή νέων επιστημόνων στην Ελλάδα».

και εξαιρετικές ικανότητες. Από αυτούς, η αφρόκρεμα θα διαπρέψει υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Το στοίχημα είναι πώς να διατηρηθεί ο ενθουσιασμός των υπολοίπων, του μέσου φοιτητή. Εδώ είναι που χρειάζεται ένα πιο σύγχρονο πανεπιστήμιο, ευνομούμενο, με ελκυστικό φυσικό περιβάλλον και υποδομές, με ποικιλία και δημιουργικότητα στο περιεχόμενο και στους τρόπους διδασκαλίας. Αυτά, με τη σειρά τους, απαιτούν πειραματισμό και ευελιξία. Και εδώ συναντάμε τον αδύναμο κρίκο: Τελώντας υπό καθεστώς ασφυκτικής χειραγώγησης από την Πολιτεία, τα ελληνικά πανεπιστήμια κατατάσσονται ουραγοί στους ευρωπαϊκούς δείκτες αυτονομίας. Όσο για την αξιολόγηση, έχω συνηθίσει σε ένα σύστημα όπου οι καθηγητές αξιολογούνται κάθε χρόνο από τους προέδρους των Τμημάτων, οι πρόεδροι αξιολογούνται από τους κοσμήτορες, οι κοσμήτορες από κάποιο ανώτερο σώμα, ενώ τα ανώτερα σώματα αξιολογούνται στην πράξη από όλους. Το ουσιαστικό ερώτημα δεν αφορά την ανάγκη αξιολόγησης, που είναι αυτονόητη, αλλά τη μορφή της, τις διαδικασίες, την αξιοποίηση των συμπερασμάτων της.

■ **Τι θα συμβουλευάτε έναν νέο φοιτητή Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα της κρίσης;**

Να είναι αισιόδοξοι. Κάποτε θα βγούμε από την κρίση. Αλλά ακόμα και τώρα ευκαιρίες υπάρχουν, ιδίως αν δούμε την Ελλάδα ως τμήμα της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας και προϊόντων. Σε πιο τεχνικό επίπεδο, πέρα από τις

θεωρητικές βάσεις, είναι απαραίτητη η εξοικείωση με τις τεχνολογίες διαχείρισης και ανάλυσης δεδομένων, γιατί η καθημερινότητα των περισσότερων οικονομολόγων είναι κυρίως η συλλογή και ανάλυση της διαθέσιμης πληροφορίας.

■ **Θέλετε κάποτε να επιστρέψετε «ακαδημαϊκά» στην Ελλάδα;**

Προσωπικά είναι μάλλον απίθανο, είναι κάπως αργά. Αυτό που πρωτεύει όμως είναι η επιστροφή των νεοτέρων. Υπάρχει άπλετο δυναμικό νέων επιστημόνων που σταδιοδρομούν στο εξωτερικό και μπορούν να αξιοποιηθούν. Για να συμβεί αυτό, πρέπει το ελληνικό πανεπιστήμιο να γίνει πιο ελκυστικό, να τους επιτρέπει να λειτουργούν και να τους επιβραβεύει όπως έχουν συνηθίσει. Και αυτό μας γυρνάει στο αρχικό ερώτημα, σχετικά με την ευελιξία και την αυτοδυναμία.

■ **Ποιες αλλαγές σπουδών πιστεύετε ότι πρέπει να γίνουν στα ελληνικά ΑΕΙ, σε σχέση πάντα με την αλματώδη ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης;**

Οι αλλαγές σπουδών επιβάλλονται από τους ρυθμούς εξέλιξης της τεχνολογίας γενικότερα – η Τεχνητή Νοημοσύνη είναι μόνον ένα κομμάτι. Χρειάζεται λιγότερη έμφαση στον αριθμό μαθημάτων και στον όγκο της διδακτέας ύλης, η οποία, άλλωστε, ξεχνιέται γρήγορα μετά την εξεταστική περίοδο. Πέρα από κάποιες απαραίτητες βασικές γνώσεις, χρειάζεται η εξάσκηση της ικανότητας να μαθαίνεις κάτι καινούργιο μόνος σου, μετά την αποφοίτηση να μπορείς να παρακολουθείς τις αλλαγές.

■ **Η διαχείριση πληροφοριών είναι ο σύγχρονος «χρυσός»;**

Η παρομοίωση της πληροφορίας με τον χρυσό ισχύει εν μέρει. Λέω «εν μέρει» γιατί η θεραπεία ακατέργαστη μάζα πληροφορίας είναι διαθέσιμη σε όλους, δεν είναι ιδιαίτερα πολύτιμη. Ο χρυσός αντιστοιχεί στη δημιουργική επεξεργασία και αξιοποίηση της πληροφορίας. Το ευτύχημα είναι πως αυτού του είδους η χρυσοθηρία δεν απαιτεί ιδιαίτερα έξοδα ή κεφάλαια. Αρκεί η ευρηματικότητα, σε συνδυασμό με βαθιά γνώση του αντικειμένου (και λίγη τύχη). Ο ρόλος του πανεπιστημίου είναι να καλλιεργήσει τα εργαλεία αυτά των χρυσοθήρων, να τους ανοίξει το μυαλό ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν τις ευκαιρίες και να προσαρμόζουν κατάλληλα τις βασικές τους γνώσεις.